

Akıl Durgunluğu Sendromu

Prof. Dr. Ali ÖZDEN

Son 10 yılda yaptığım gözlem ve değerlendirmeler “Akıl Durgunluğu Sendromu” olarak isimlendirdiğim bir rahatsızlık olduğunu kuvvetle telkin etmiştir. Bu konudaki düşüncelerimi sizlerle hem paylaşmak hem de bu konudaki düşüncelerinizi almak istiyorum. Bu sendrom belki insanlık tarihi kadar eskidir ya da 21. yüzyılın başlamasıyla birlikte görülmeye başlamıştır. Hastalık denildiği zaman belli bir etyolojik faktöre bağlı olarak gelişen klinik ve patolojik tablo anlaşılır. Oysaki sendrom denildiği zaman farklı etyolojik faktörlere bağlı olarak gelişen benzer klinik ve patolojik tablodur.

Akıl Durgunluğu Sendromu’na neden olan muhtemel faktörler; Cehalet, bilgi edinmekten korkma, sosyo-ekonomik uyumsuzluk ve sıkıntılar, dogmaya, batıl inançlara paçayı kap-tırmak, aile baskısı, sokak-mahalle baskısı, tembellik, okuma-ya ve araştırmaya karşı olmak, soyut kavramlar dünyasında yerleşme ve günah işlemekten korkma, nezaket ve zerafetten uzak olma, çevresel faktörlerden depresyon, sel, tayfun, hortum, aşırı yağışlar, aşırı sıcak, aşırı soğuk, kısa sürede zengin olma, servetini kaybetme, servetini yetersiz görme gibi nedenler.

“Akıl Durgunluğu Sendromu”nun 21.yüzyıla girerken özellik- le geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelerin vatandaşlarında görüldüğüne inanmaktayım.

Bu sendroma yol açan bu farklı faktörlerin etkisi ile düşünme sistemi duyarlılığını kaybettiğinden uyarılamamaktadır. Olu- şan kör döngü sonucu olarak aynı Güneş-Ay tutulması gibi akıl tutulması gerçekleşir. Bu akıl tutulması süreklilik kaza-

nınca “Akıl Durgunluğu Sendromu”na yol açmaktadır.

Akıl Durgunluğu Sendromu’nda psikiyatrik hastalıklarda gö- rülen birçok semptom ve bulguya rastlansa da temel klinik tablo 21.yüzyıla uyum gösterememek ve geçmişe yolculuk hazırlığı yapmaktan oluşmaktadır.

Bu sendromu yaşayanlar, mevcut akıl durgunluğu nedeniyle dış uyarılara karşı da kayıtsızdırlar. Çevreye karşı nedenli du- yarsızlaşırsa o denli içine dönüktürler. Kapıları ve pencereler- i kapalıdır. Mevcut iç ve dış sorunlara duyarsızdırlar, çünkü çözüm üretecek zihinsel faaliyetleri durgunlaşmıştır. Çok il- ginçtir batmakta olan gemide olmaktan rahatsız olmadıkları gibi gemi batsa da kendilerine hiçbir şey olmayacağına inan- maktadırlar. Onlarda ancak kişisel çıkarları söz konusu olun- ca pencerelerini açma refleksi devreye girmektedir. Tek so- run vardır, onların kişisel çıkarlarının zarar görmemesi. Top- lumdaki sosyo-ekonomik problemler onları ilgilendirmez. Ülke yanarken seyretmekten utanmazlar. Yangının alevleri paçadan kapınca bile ne olduğunu algılamakta sıkıntıları var- dır.

“Akıl Durgunluğu Sendromu” genetik alt yapısı olan bir rahat- sızlık değildir. Çocukluk çağı sosyo-ekonomik, kültürel faktör- lerin sendroma yatkınlık yarattığı söylenebilir. Değişim ve uyum onlar için olası değildir. Yaşamlarındaki yol göstericileri akıl ve bilim değil, dogma ve hurafelerdir. Etik konularda ken- dileriyle değil başkaları ile ilgilenirler. Bu sendroma sahip olanlar başkalarına akıl vermeyi çok severler. Sahip olmadıkla- rı şeyi verdikleri için de bu sendromun toplumda yayılmasına

“İnsan gerçeği akıl yoluyla keşfeder, inançla değil” Lev Tolstoy

yol açarlar. Özellikle görsel medyada gezen konuşmacılar arasında bu sendroma sahip insan sayısı da süratle artmaktadır.

Kim bunları kapı kapı gezdirir anlamak zor. 75 milyonluk ülkede bu 20 adamın dışında adam yok mudur? Bu dramatik tablo sosyal ve tıbbi yönden mutlaka masaya yatırılmalıdır. Bu ülkede bu tabloyu değerlendirecek sosyal psikiyatrist yoksa mutlaka tarafsız bir ülkeden getirilmelidir.

On yıldır "Akıl Durgunluğu Sendromu" önemli bir toplum sorunu haline gelmiştir. Bu sendroma yol açan en önemli nedenlerden birisi, belki de ilki yeterince eğitim görememek ve yeterince donanımlı hale gelememektir. Sürekli ve yeterli eğitim görmeyen insanlar değişim ve uyumda sorunlar yaşamaktadır. Sorunları çözemeyince de geçmişe kaçış başlamaktadır. Bu yüzyıla ayak uyduramayan elbette ki geçmiş yüzyıla tabana kuvvet kaçacaktır. Bazıları kaçarken toplumu da peşinde sürükleyecektir. Bu nedenle diyoruz ki "Akıl Durgunluğu Sendromu"na sahip sakıncalı olguların tıbbi açıdan yakından izlenmeleri gerekmektedir.

Her zaman söylediğimizi yine söyleyelim. Bu ülkenin temel sorunu çağcıl eğitim, eğitim, eğitimidir. Artık günümüzde eğitim yaşam boyudur. İster kral ol, ister hekim, isterse çiftçi ol yaşam boyu eğitilmen gerekiyor. Çünkü bilgi yenilenmekte, değişmekte ve artmaktadır. Bu ülkede hayatında hiç kitap okumayan ya da okuldan sonra eline hiç kitap almamış milyonlar var.

Bu ülkeyi idare edenlerin en önemli sorumluluğu vatandaşa yaşam boyu eğitim olanaklarını sunmaktır. Yaşam boyu eğitimi gündemine almayan toplumların ayakta kalabilmesi zor değil, imkânsızdır. 21.yüzyıl uzmanlaşmanın, yan dallarda da uzmanlaşmanın yüzyılı olacaktır. Yan dallarda uzmanlaşma yaşamın her alanında olmalıdır (Tıp, Hukuk, Mühendislik, Ziraat, Hayvancılık, Havacılık, Spor, Fırıncılık, Siyaset, Gazeteci vs vs). Batıyı batı yapan, insanların yaşam boyu eğitilmeleri ve dar alanda derinliğine bilgilenecek uzmanlaşmalarıdır. Bu ülkenin de her şeyden anlayan insana değil belli konuda uzmanlaşmış insana ihtiyacı vardır. Her şeyi bildiğini sananlar ülkeyi bilgi toplumu yapamamıştır.

Doktorlara papatya falı

Bakan: Açamazlar TTB: Açarlar

"Tam Gün"e kısmi iptal, Bakan Akdağ ile doktorları kapıştırdı

Sağlık Bakanı Akdağ: "30 Temmuz'dan sonra öğretim üyeleri hariç, kamu hekimleri muayenehane açamaz. Aksi ciddi zarar görür."

Türk Tabipleri Birliği: "Bakan, Anayasa Mahkemesi'ni yanlış yorumluyor. Kamuda hiçbir hekim ikinci işi bırakmaya zorlanamaz. Yargıya gideriz." HT EKONOMİ

Eğitimde içeriğin her 10 yılda bir güncelleştirilmesi ve çağcıl hale getirilmesi gerekir. Hedef eğitimde programın batı ülkelerinin programlarından daha akılcı olmasıdır. Her şeyde olduğu gibi eğitimde de yol gösterici Akıl ve Bilim olmalıdır.

İçinde bulunduğumuz günlerde yaşanan sosyal sorunların nedeni ülkemizdeki temel eğitim kadar üniversiter eğitiminde yetersiz olmasıdır. Yaşamın her alanında görev yapacak ve çalışacak insanımızı eğitmek zorun-

dayız. Yeterli donanım kazanan bu insanların

yaşam boyu da sürekli eğitimde kalması gerekir. Özellikle hukukçuların yeterince donanım kazanması için eğitim süreci uzatılmalı ya da Hukuk eğitimi çağcıl hale getirilmelidir. 4 yıl başka bir fakülte eğitimini tamamlayanlar ancak Hukuk fakültelerine girebilmelidir. Hukuk eğitimi sonrasında da belli konularda uzmanlaşarak mesleklerini icra etmelidirler.

Hukuk eğitimi programlarında en az sosyoloji ve hukuk felsefesi kadar pozitif bilim tarihine de yer ayrılmalıdır. Hukukçularımızı dünyada da ses getirecek hale getirmemiz gerekmektedir. Bizim hukuka ne kadar zamanda ihtiyacımız varsa dünyanın da o kadar ihtiyacı var. Modern hukuk, insanı her türlü inanç sistemine ve iktidar gücüne karşı korumalıdır. Bu nedenle hukukçuların hem güçlü, hem de üst düzeyde donanımlı olmaları gerekir. Hukuk baskı altında olursa ya da ele geçirilirse orada insanlık yok olur. YÖK artık "Din İşleri Yüksek Kurulu" olmadığını anlamalı ve üniversiter yaşama bir dü-

Tam Gün'ün iptali sadece öğretim üyesine yaradı

"Tam Gün Yasası'nın bazı maddelerinin iptali Üniversite hocalarını mutlu etti. Onlar eskiden olduğu gibi hem öğretim üyesi hem de üniversitede öğretim üyeliği devam edecek

Tam Gün Kanunu'nun iptali, üniversite hocalarını mutlu etti. Onlar eskiden olduğu gibi hem öğretim üyesi hem de üniversitede öğretim üyeliği devam edecek

1- DÖNER SERMAYE MADDESİ İPTAL EDİLDİ

Sağlık Bakanlığı'na bağlı kurum ve kuruluşlarında çalışan sağlık personeline, istisna ile öğretim üyesi olarak görev yapmalarına izin verildi. Bu kararın iptaliyle, üniversite hocalarının devlet memurları olarak çalışmaları mümkün olacaktır. Bu kararın iptaliyle, üniversite hocalarının devlet memurları olarak çalışmaları mümkün olacaktır. Bu kararın iptaliyle, üniversite hocalarının devlet memurları olarak çalışmaları mümkün olacaktır.

2- ÖĞRETİM ÜYESİNE

Tabipler Birliği konuyu çarpıttı

TTB, Tabipleri Birliği, "Üniversite hekimleri ile devlet memurları arasında eşitlik yaratılıyor, üniversite hekimleri muayenehane açabilecek ama devlet memurları hekimler açamaz, bu adaletsizlik" demektedir. Ancak unutulmaması gereken bir nokta var; 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu kapsamında çalışan tüm öğretim üyelerinin, özelliği çalışma kalını her yöre, 657 ve bağlı memurların ise hiç olmadığı. Sadece memur

hekimleri bu hak 2368 Sayılı Kanun ile verilmiştir. Son, Tam Gün Yasası ile 2547 Sayılı Kanun'a tabi doktor öğretim üyelerinin özelliği çalışma kalını kadrolarında ki bu durumda öğretim üyeleri arasında ayırım yapılacaktır. Yani, mühendislik fakültesindeki öğretim üyesi mühendislik bürusu açabilecek ama doktor olan öğretim üyesi muayenehane açamayacaktır. Anayasa Mahkemesi ise buna izin vermemiştir.

zen vermelidir. YÖK üniversiter sorunların çözümü için üniversiteleri acilen göreve çağırmalıdır. Üniversitemizde bu sorunları çözecek insan gücü vardır. Üniversiteler kendi sorunlarını yanı sıra ülke sorunlarıyla da acilen ilgilenmelidir.

Tıp pozitif bir bilimdir. Konusu insan yaşamıdır. Sağlıklı insan da hasta insan da Tıbbın konusudur. Hekim Tanrı ile insan arasında yer alır. Hekim insanın

da, insanlığın da mutluluğu için çaba gösterir. Tıbbiyelerde bilime inanç, sevgi ve saygı sınırsızdır. İnsanı ilgilendiren konularda aşırı duyarlıdırlar. Tıbbiyeliler sürekli değişim ve gelişimden yanadırlar. Fikirlerini açıkça ifade etmekten çekinmezler. İnsandan, bilimden yana koydukları tavırlar yanlış anlaşılmalı ve kiskanılmamalıdır. Tıbbiyelileri en iyi anlayanların hukukçular olması gerekir.

Prof. Dr. Mehmet Haberal ve Prof. Dr. Fatih Hilmioğlu dünya bilimine Türkiye adına katkıda bulunmuş insanlar idi. Kendi çıkarları peşinde koşmayan bu iki bilim adamının yanlış anlaşıldığı kanısındayım. Zaman gerçeği ortaya koyacaktır. Bu iki insan kişisel çıkarlarının esiri olsaydılar orada olmazlardı. Onlar geri kalmışlığımıza sessiz kalmadıkları için seslerini yükselttiler. Herkes bilimi ve bilim adamlarını kendi kontrolleri altında tutmak ister. Hekimlere, çaresiz ve çıkmazda kalınca, kurtuluşun akıl ve bilim yoluyla olacağı öğretilmiştir. Bu nedenle toplumun olası Ergenekonlardan akıl ve bilim yoluyla kurtulacağını onlar da bizler kadar biliyorlardı.

Bilim adamından tutucu-muhafazakâr olması beklenemez ve istenemez. Bilim adamı ilerici ve yenilikçidir. Bilim adamları araştırmacı karakterleri nedeniyle gerçek ve doğru konusunda hem duyarlı hem de taraftırlar.

Devletin imkânları ile herkes bir şeyler yapabilir. Onlar bireysel güçleri ve inançları ile bu ülkeye çok şey verdiler. Bu ülkede toplum için bir şeyler yapmanın dünyanın en zor işi olduğunu biliyoruz. Toplum için, insan için yararlı bir şey yapmaya kalksanız herkes elbirliği ile mani olmaya çalışırlar.

Devlet ve halk bilime, bilim adamına saygı duymazsa, kollamazsa geleceğini karartıyor demektir.

Devlet ve devlet kurumları bilim adamına sahip çıkmazsa kim çıkacak. Devlet ve devlet adamları kindar olamaz, böyle

bir hakları yoktur. Türkiye Cumhuriyet'i kurtuluş ve kuruluşdaki düşmanlarını kucaklayarak bu günlere taşımıştır. Onlar hala Cumhuriyet'e karşı olsalar da o hoşgörülü olmak zorundadır.

Tarih bize şunu öğretti. Başta kilise olmak üzere krallar, padişahlar, cumhurbaşkanları, başbakanlar, dini çevreler, bilim adamları

ve üniversiteleri kontrolleri altında tutmaya ya da korkutmaya çalışmışlardır. Bu konudaki başarıları sınırlı ve kısa süreli olmuştur.

Hukukçular ve tıp adamları Tanrı ile insan arasında görev yapmaktadırlar. Bu nedenle eğitimleri tam ve eksiksiz olmalıdır. Hekimin hatası hastanın yaşamını karartırken hukukçunun hatası ise bazen toplumun geleceğini karartabilir. Evet, temel sorunumuz Eğitim, Eğitim, Eğitim, çalışmak, çalışmak, çalışmaktır. Uzman olmadığımız konuya burnumuzu sokmak için uzmanlaşmak gerekir.

Ne talihsiz bir ülkemiz var hala tamgün çalışma tartışıyor.

İnanılmaz bir komedi yaşıyoruz. Tam gün çalışmanın ne olup olmadığını bilmeyen siyasetler ve gazeteciler televizyon televizyon geziyorlar. Olayın 5000 hekimin çıkar olayı olduğuna saplanmış kalmışlar. 40 yılı aşkın süredir üniversitelerde ve eğitim kurumlarında çalışmanın tam gün olması gerektiği konusunda düşüncelerimi dile getirdim. Türkiye'de üniversitenin yeni baştan ele alınıp modernize edilmesi gerektiğine inanıyorum. Üniversitelerin her 10 yılda bir durumlarını değerlendirip yeni bir seyir defteri düzenlemeleri gerekir. Bu ise tamgün çalışma ile başlamak gerekir. Üniversiteler de özel

“Herşeyin olduğu gibi, iyiliğinde fazlası zarardır.”

kuruluşlar gibi örgütlenmeli ve tamgün çalışma esas alınmalıdır. Üniversitelerimizin çağdaş üniversite çizgisine getirilmesi gerekir. Üniversitelerimiz mevcut sorunlarını bizzat kendileri çözmelidir. Bu sorunu çözecek iç dinamik üniversitelerimizde vardır. Yoksa biri gelip çözecektir.

Üniversitelerimizde ve eğitim kurumlarında tam gün çalışma ya karşı çıkmak günümüzde insanlık suçudur. Bu suça maalesef çağdaş olduğunu ileri sürenler de katılmıştır. Bu ülkeyi ayağa kaldıracak birlik ve dirliğimizi sağlayacak tek kurum üniversitelerimizdir. Bu ülkenin tüm alanlardaki sorunlarını çözecek projeleri üniversitelerimiz üretmelidir. Üniversitelerimiz ülke sorunlarını çözmek için kurulmuştur. Bu nedenle sorumluluk altında olan üniversitelerimiz neden tam gün çalışmasın?

Tam gün çalışmanın amacı;

- 1) Akıllı yönetim, maksimum üretim, profesyonel yaklaşım.
- 2) Üniversiteler kendi sorunları yanı sıra diğer eğitim kurumlarının sorunlarını da çözmek.

“Tam güne geçiş için gerekçe hastane ile muayenehane arasındaki tüneldeki hasta trafiğini durdurmak ya da tüneli kapatmak değildir. Tam gün özellikle üniversite ve eğitim kurumları için olmazsa olmazdır.”

- 3) Üniversiteleri donanımlı, yeterli meslek adamı, araştırmacı, uzman yetiştirir hale getirmek.
- 4) Eğiticilerin eğitimini sağlayacak kadroları ve insan gücünü yetiştirmek.
- 5) Uzman ve yan dal uzmanlığında kaliteyi ve sayıyı yükseltmek.
- 6) Orijinal araştırmaya ve teknolojik uygulamalara zemin hazırlamak.
- 7) Üniversite ve eğitim kurumlarında çalışma koşullarını iyileştirmek.
- 8) Akademik ve yardımcı personelin sosyo-ekonomik durumunu üst düzeye çıkarmak.

- 9) Devlet ve halkın üniversitelere ve bilim adamlarına karşı sevgi ve saygısını yeniden sağlamak.
- 10) Üniversitelerin ülke sorunlarına çözüm üretebilmesi için alt yapının oluşturulması.
- 11) Toplumun bilimle olan ilişkilerini geliştirmek. Toplumun bilime desteğini harekete geçirmek.
- 12) Görsel ve yazılı medya aracılığı ile toplumun bilime ve teknolojiye ilgisini artırmak.
- 13) Özellikle tıp fakültesi ve eğitim hastanelerinde yeterli eğitim vererek kusursuz üst düzeyde hizmet ve işlem yapan uzman yetiştirmek.
- 14) Üst düzeyde hizmet ve işlem yapan uzman yetiştirilmediği için fakülte hastaneleri bu görevi üstlenmektedir. Bu nedenle de kısır döngü devam etmektedir. Fakülte hocaları asli görevine dönerek yeterince donanımlı uzmanlar yetiştirecektir.
- 15) Tam gün öğretim üyelerinin kendilerinin gelişimine de fırsat verecektir.

- 16) Tam gün çalışma gerçekleşmezse yapılacak iş tamgün çalışacak devlet üniversiteleri açmak, mevcut üniversiteleri de özelleştirmektir.

Tam gün üniversitelerimizi ve eğitim kurumlarımızı saygın hale getirir. Toplumun saygısını kazanmayan üniversite bir yere varamaz. Üniversitelerimizin çağdaş çizgiye ulaşmaları için tam gün şarttır ama yeterli değildir. Üniversitelerimizin diğer sorunları da süratle ele alınmalıdır. Üniversitelerin insan gücü niteliği de ciddi bir sorundur. Bilim adamları bilinmeyenleri bilinir hale getirdikçe, ülke sorunlarına çözüm ürettikçe toplumdaki saygınlıkları da artacaktır.

Tam günde üniversite hocalarının nerede bulunduklarını, ne yapmak zorunda olduklarını daha iyi anlayacakları da kesindir. Üniversiteleri ayakta tutan birincil faktör bilim adamı ise de ikincisi ekonomik gücüdür. Bu nedenle üniversiteler ekonomik gücüne güç katacak projelerin yanı sıra, akademik personelin de katkı getirecek bilgi ve beceriye de sahip olması gerekmektedir. Üniversiteleri mutlaka konu uzmanı profesyoneller yönetmelidir. 21. yüzyılda olduğumuzu herkes öğrenmek zorundadır. Üniversiteler tekke ve zaviye değildir. Sürekli bir yarışın yaşandığı yer olmak zorundadır. Toplumu ve bilimi en iyi yetiştirmiş, yüksek düzeyde donanımlı insanlar hedefe ulaşabilir.

“Geleceğin imparatorlukları, Aklın imparatorlukları olacaktır.” Winston Churchill

ONBEŞ ve ONALTINCI YÜZYILLAR

Rönesans

Rabhael'in freski, 'Atina Okulu' (1510-1511), Rönesans İtalyasındaki olağanüstü entelektüel ve sanatsal verime cevap olarak resmedilmişti. Bu ideal filozoflar ve öğretmenler grubu içinde Sokrates, Plato, Aritoteles, Zoroaster, Ptolemy, Öklid, Anaksagoras, Heraklitus ve Epikurus vardı. Stanza della Segnatura, Vatican Palace, Roma